

Nr 72.

Av herr Nilsson, Johan, i Malmö, om *uppflyttning i lönegrad av vissa länsnotarietjänster.*

I årets statsverksproposition, femte huvudtiteln, vid befattningshavare vid länsstyrelserna har chefen för socialdepartementet omförmålt två framställningar om uppflyttning av vissa tjänster i högre lönegrad, nämligen dels av länsstyrelsen i Stockholms län angående en länsnotarietjänst av andra klass och dels av länsstyrelsen i Malmöhus län angående två länsnotarietjänster av andra klass. Dessa tjänster, som för det närvarande äro placerade i lönegraden B 21, hava föreslagits förändrade till länsnotarietjänster av första klass i lönegraden B 24. Departementschefen har rörande dessa framställningar erinrat, att länsstyrelsernas organisation kommer att så snart sig göra låter bliva föremål för behandling inom den jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 21 november 1930 tillsatta statens organisationsnämnd. Departementschefen har tillika uttalat, att, intill dess nämnden slutfört sitt uppdrag i vad det berör länsstyrelserna, det i allmänhet icke syntes lämpligt att inrätta nya tjänster inom länsstyrelserna. I enlighet härmed hava framställningarna icke föranlett något Kungl. Maj:ts förslag till riksdagen.

Framställningarna ifråga, av vilka vi tagit del, äsyfta emellertid icke inrättande av nya tjänster utan en förändring i löneställningen av redan befintliga tjänster, betingad av dessas egen natur. Vi hänvisa härutinnan till framställningarna, som i avskrift här biläggas.

Av den utav länsstyrelsen förebragta utredningen framgår, att på grund av den alltjämt fortgående ökningen av göromål länsnotarierna av andra klass i nämnda län ålagts föredragningskyldighet av sådan omfattning och beskaffenhet, att dessa länsnotarier måste i tjänstgöringshänseende anses jämställda med länsnotarier av första klass. Sistnämnda tjänster hava placerats i lönegraden B 24 just med anledning av den med tjänsterna i allmänhet förenade föredragningskyldigheten (se statsutskottets utlåtande år 1925 nr 112 med anledning av propositionen nr 183 och motionen I: 269). Härav följer, att även ifrågavarande tre tjänster böra placeras i lönegraden B 24. Ett kvarblivande i lönegraden B 21 måste därför för innehavarna av dessa tjänster anses innebära en påtaglig orättvisa.

Det torde vara ovedersägligt, att lättnad i länsstyrelsernas arbetsbörda knappast inom överskådlig framtid kan förväntas inträffa i så stor utsträckning, att länsnotarierna av andra klass i nämnda två län icke vidare skulle behöva

fullgöra föredragning. Den av länsstyrelserna förebragta utredningen talar härvidlag sitt tydliga språk. Framhållas må ock att — enligt ett i tidningarna återgivet uttalande av ordföranden i statens organisationsnämnd — denna nämnd funnit utsikterna att åstadkomma någon väsentlig minskning av länsstyrelsernas arbetsbörda vara mycket små.

Vi hava således icke kunnat undgå att finna starka skäl tala för de av länsstyrelserna påkallade uppflyttningarna i lönegrad av ifrågavarande tre tjänster. Denna fråga måste ock efter berörda uttalande av ordföranden i statens organisationsnämnd hava kommit i ett sådant förändrat läge, att tillräckliga skäl att avvakta slutförandet av organisationsnämndens uppdrag beträffande länsstyrelserna icke längre torde föreligga. Ett uppskov med frågans avgörande skulle ock oskäligt länge undanskjuta hävandet av den orättvisa i löneställning, som föreligger beträffande meranämnda tjänster.

Åberopande förestående få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att länsnotarietjänsten av andra klass vid länsstyrelsen i Stockholms län och de två länsnotarietjänsterna av andra klass vid länsstyrelsen i Malmöhus län skola förändras till länsnotarietjänster av första klass i lönegraden B 24 från och med den 1 juli 1931 ävensom att höja ordinarie förslagsanslaget till befattningshavare vid länsstyrelserna med härav föranlett belopp.

Stockholm den 22 januari 1931.

Joh. Nilsson,
Malmö.

Avskrift.

Till Konungen.

I underdånig skrivelse den 20 september 1930 har länsstyrelsen i Malmöhus län hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att nuvarande två länsnotarietjänster av andra klass i Malmöhus län förändrades till länsnotarietjänster av första klass.

Under åberopande av de principiella skäl, varå denna hemställan grundats och vilka icke torde behöva av länsstyrelsen upprepas, får länsstyrelsen härigenom göra liknande framställning beträffande härvarande länsnotarietjänst av andra klass.

Till ytterligare stöd för framställningen får länsstyrelsen anföra följande.

Under de senare åren har arbetsbördan å landskansliet oavlåtligt ökats, såsom framgår av följande tablå i vilken passärenden upptagits särskilt för sig

År	Passärenden	Övriga ärenden
1917	217	13,139
1923	2,066	20,883
1925	1,523	25,552
1926	1,482	28,661
1927	1,456	33,994
1928	1,535	34,692
1929	1,086	35,245

Genom nådigt brev den 31 maj 1918 har Kungl. Maj:t meddelat bestämmelser angående bland annat den länsnotarie i Stockholms län åliggande föredragningsskyldighet. På grund av den stora stegringen av arbetsbördan har föredragningen av de ärenden, vilka i det nådiga brevet särskilt angivits såsom tillhörande länsnotaries föredragning, kommit att åvila länsnotarierna av andra klass med biträde av extra länsnotarier, under det att länsnotarierna av första klass helt sysselsatts med föredragning av andra ärenden, huvudsakligast väg- och motorfordonsärenden. Länsstyrelsen tillåter sig i detta sammanhang åberopa vad länsstyrelsen anfört härutinnan i sin underdåniga framställning den 15 augusti 1929 angående inrättande av en andre assessorstjänst å landskansliet. Med stöd av bemyndigande i det nådiga brevet har länsstyrelsen ytterligare utvidgat den föredragningsskyldighet, som åvilar länsnotarierna av andra klass, till att omfatta jämväl fattigvårdsärenden, varjämte även andra ärenden särskilt anförtrots honom till föredragning.

Den föredragningsskyldighet, som varit avsedd att delas mellan länsnotarierna av första klass och länsnotarierna av andra klass åvilar sålunda den senare med biträde av extra länsnotarier. Detta förhållande finner länsstyrelsen utgöra ett starkt skäl för bifall till förevarande framställning. Därjämte tillåter sig länsstyrelsen understryka, vad länsstyrelsen i Malmöhus län anfört beträffande länsnotariernas föredragningsskyldighet i andra län.

Såsom samma länsstyrelse framhållit, torde det vara rimligt, att, därest en upphöjning i lönegrad för närvarande icke anses böra vidtagas, särskild gottgörelse utgår för det kvalificerade arbete, som följer med föredragningsskyldig-

het, och synes ett dylikt arvode böra avvägas så, att befattningshavaren kommer att åtnjuta lön enligt 24:de löneklassen, d. v. s. begynnelselönen för länsnotarie av första klass.

Underdånigst
Nils Edén.

A. M. Beckius.

Stockholm å landskansliet den 4 oktober 1930.

Vidimeras på tjänstens vägnar:

Bertil H:son Rabe.

Avskrift.

Till Konungen.

I nådigt cirkulär den 31 december 1918 till länsstyrelserna i samtliga län med undantag av Gotlands län fastställde Eders Kungl. Maj:t fördelningsplan att t. v. gälla beträffande den föredragningskyldighet, som jämlikt instruktionen den 12 april 1918 för landshövdingarna i rikets län samt de vid länsstyrelserna anställda tjänstemän skall åligga länsassessorerna i rikets län ävensom länsnotarie eller länsbokhållare i vissa län. Genom nådigt brev den 31 december 1918 bemyndigade Eders Kungl. Majt länsstyrelsen i Malmöhus län att från och med år 1919 tills vidare förordna en länsnotarie att i vederbörande avdelningschefs ställe på eget ansvar bereda, föredraga och till expedition befordra vissa grupper av ärenden. Sådant förordnande meddelades länsnotarien av första lönegraden. På framställning av länsstyrelsen förklarade Eders Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 5 februari 1926, att utan hinder av bestämmelserna i cirkuläret den 31 december 1918 länsstyrelsen finge, där det för beredande av lättnad för landssekreteraren, länsassessorn å landskansliet och länsnotarien av första klass i avseende å dem åvilande föredragningskyldighet eller för arbetets jämna gång befunes erforderligt, förordna annan länsnotarie än länsnotarien av första klass att på eget ansvar bereda, föredraga och till expedition befordra de mål och ärenden, länsstyrelsen funne skäligt bestämma i den ordning 55 § av landshövdinginstruktionen föreskreve. Med stöd härav bestämde länsstyrelsen, dels den 7 februari 1926, att föredragningskyldighet från och med nämnda dag ålåde länsnotarie av andra klass ifråga om mål och ärenden angående automobiltrafik (§ 31 landshövdinginstruktionen) samt en extra länsnotarie ifråga om mål och ärenden om fattigvårdssamhällets inbördes ersättningsskyldighet enligt 8 kap. lagen om fattigvården, dels den 30 juni 1927, att föredragningskyldighet från och med den 1 juli 1927 ålåde länsnotarierna av andra klass, en i fråga om förra gruppen samt en i fråga om senare gruppen av mål och ärenden.

Den 11 augusti 1930 bestämde länsstyrelsen, att sistnämnda länsnotaries föredragningskyldighet skulle tillsvidare och intill den 1 juli 1931 omfatta jämväl länsstyrelsens befattning med bestämmelserna i avd. II av brandstadgan den 15 juni 1923. Länsnotarierna av andra klass utses därjämte tillfälligt att jämväl föredraga andra ärenden än de nämnda.

Den fördelning av föredragningskyldigheten, som sålunda kommit till stånd, har nödvändiggjorts av stegringen i arbetsbördan. Till belysning härav meddelas nedan antalet ärenden å kansliet enligt arbetsredogörelserna för åren 1917—1929, därvid en uppdelning skett i två grupper, en för engångs- och sporadiska företeelser samt passärenden och en för så att säga ordinarie ärenden.

År	Passärenden, mul- och klövsjukeärenden, ärenden år 1924 enligt övergångsbestämmelserna till motorfordonsförordningen och ärenden angående trafikförsäkring år 1929	Andra ärenden
1917	5,154	12,561
1918	17,374	12,616
1919	37,220	17,483
1920	26,931	19,606
1921	26,366	20,654
1922	21,783	22,841
1923	20,695	24,727
1924	24,907	26,391
1925	23,806	27,085
1926	34,919	31,799
1927	14,715	32,932
1928	5,454	38,453
1929	14,000	40,559

Ökningen i de jämnt förekommande ärendena utgör således omkring 223 % och de övriga ärendena hava i medeltal uppgått till 83 % av de förstnämnda.

För ytterligare klarläggande av denna fråga har inhämtats uppgift från övriga länsstyrelser angående omfattningen av länsnotaries föredragningskyldighet, vilka uppgifter meddelas i bilaga. Av bilagan framgår beträffande de 20 län, för vilka uppgifter lämnats, att endast uti 12 län länsnotarie av första klass har föredragningskyldighet samt att icke någon länsnotarie av andra klass anförtrots föredragning utom i Stockholms län.

Vid 1925 års riksdag fattades beslut, som innebar godkännande av ett av allmänna civilförvaltningens lönenämnd framlagt principuttalande, att ifråga om uppflyttning i lönegrad särskilt avseende syntes böra fästas vid det förhållandet, huruvida med en befattning vore förenad föredragningskyldighet med ledamots ansvar i vederbörande verks styrelse.

Det torde stå i god överensstämmelse med berörda riksdagsbeslut att härvarande två länsnotarietjänster av andra klass, med vilka är förenad sådan föredragningskyldighet, som omförmäles i lönenämndens uttalande, förändras till länsnotarietjänster av första klass. En sådan förändring har den största betydelse för befattningshavarna icke endast ur ekonomisk synpunkt utan jämväl med hänsyn till önskvärdheten av befordran. I sistnämnda hänseende må framhållas, att befordran till länsnotarie av första klass erhålles vid tämligen sen ålder. Enligt 1920 års statskalender skedde sådan befordran vid i medeltal för hela riket 33,9 år, enligt 1930 års statskalender är motsvarande siffra 35,75.

I län, där länsnotarie av andra klass finnes, är emellertid 1930 års medeltal 36,71, under det att motsvarande siffra i övriga län är 35,35. Befordringsutsikterna hava sålunda efter hand försämrats.

Mot den föreslagna förändringen av ifrågavarande andra klass tjänster kan möjligen invändas, att härigenom företages en avvikelse från 1917 års organisationsplan. Emellertid har riksdagen redan frångått denna plan, dels genom inrättande av helt nya tjänster, dels, och framför allt, genom förändring av extra länsbokhållartjänsterna i Södermanlands, Norrbottens och Blekinge län till länsbokhållartjänster av första klass, ehuru lantränsmästare fortfarande vore anställd i dessa län och vid omorganisationen år 1917 bestämts att med inrättande av ordinarie länsbokhållartjänst i länen skulle anstå intill dess lantränsmästaren avginge.

Under åberopande av det anförda får länsstyrelsen i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att nuvarande två länsnotarietjänster av andra klass förändras till länsnotarietjänster av första klass.

Därest en upphöjning i lönegrad för närvarande icke anses böra vidtagas, torde det vara rimligt, att särskild gottgörelse utgår för det kvalificerade arbete, som följer med föredragningsskyldighet. Ett dylikt arvode synes böra avvägas så, att befattningshavarna komma att åtnjuta lön enligt 24 löneklassen, d. v. s. begynnelselönen för länsnotarie av första klass. En liknande anordning har träffats en gång tidigare nämligen beträffande extra länsbokhållaren i Blekinge län, som till skillnad från övriga extra länsbokhållare placerades i 21 lönegraden av den för extra ordinarie tjänstemän gällande löneplanen, under motivering, att han utförde mera krävande arbeten än extra länsbokhållare i andra län.

Länsstyrelsen hade ursprungligen avsett att på grund av stegringen i landskansliets arbetsbörda nu hemställa jämväl om bibehållande av nuvarande länsnotarietjänster av andra klass men har ansett sig för närvarande böra begränsa sitt äskande till vad här ovan angivits.

Underdånigst

G. V. Eiserman.

Hj. Kjäll.

Malmö i landskansliet den 20 september 1930.

Vidimeras på tjänstens vägnar:

Bertil H:son Rabe.

Axel Löfvander. And. Henriksson.